

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/901/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214512
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5712214512.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpená spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5C/217/2012-119 zo dňa 2. októbra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) v celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi na zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Martin - spočívajúcim v skutočnosti, že v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. Ex 4814/2008 nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia v zákonnej lehote (15 dní), ale s omeškaním viac než 13 mesiacov. Vychádzal zo skutkového zistenia, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučnému súdu predložená dňa 3.9.2008. Následne, dňa 22.9.2008 bol exekútor vyzvaný na zosúladenie označenia dátumu narodenia povinnej. Oprávnený listom zo dňa 10.10.2008 požiadal o predĺženie lehoty za účelom predloženia opravného rozsudku, čo vykonal dňa 20.4.2009. K vydaniu poverenia exekučným súdom došlo dňa 8.7.2009 (doručené 13.7.2009). Na základe uvedeného prvostupňový súd konštatoval nepravdivosť tvrdení navrhovateľa o dĺžke obdobia nečinnosti súdu. Napriek tomu, že zákonom stanovená lehota nebola dodržaná, s poukazom na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR (napr. I.ÚS 16/2002) zdôraznil, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty nie je automaticky porušením základného práva účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Nemožno totiž nedodržanie lehoty vnímať izolovane od ostatných okolností, ktoré objektívne majú vplyv na jej plynutie a významnou mierou sa na jej predĺžení podieľajú. S prihliadnutím na okolnosti danej veci - predovšetkým potrebu osobitnej právnej úvahy vo veciach podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv, ako aj nezrovnalosti predloženého exekučného titulu, odstránené až na výzvu súdu - dospel k záveru, že nebol splnený základný predpoklad predmetného zodpovednostného vzťahu za škodu, nadväzne nie je dôvodné zaoberať sa jeho ďalšími atribútmi (príčinná súvislosť, škoda). V tejto spojitosti tiež zamietol procesný návrh navrhovateľa na vykonanie dokazovania znaleckým posudkom znalcom v odbore právne vzťahy k cudzine, odvetvie - európske právo, ktorý mal zodpovedať na otázky týkajúce sa interpretácie aj aplikácie Smernice Rady 93/13 EHS zo dňa 5.4.1993 v nadväznosti na justičnú prax a záväznú judikatúru Súdneho dvora EÚ.

O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že procesne úspešnému odporcovi, ktorý si právo na náhradu trov neuplatnil, nepriznal ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na opätovné prejednanie. Poukázal na koncepciu spravodlivého súdneho konania zahŕňajúceho právo na kontradiktórne konanie a v danej spojitosti súdu vytýkal, že navrhovateľ nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť vyjadriť sa k týmto dôkazom, ako i tvrdeniam odporcu a nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Za takejto situácie došlo podľa odvolateľa k degradácii zásady kontradiktórnosti konania.

Namietal, že súd sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval predloženú žiadosť o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Vychádzal z mylného skutkového stavu, bez oboznámenia sa s obsahom predloženej ústavnej sťažnosti a nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O. s. p., v dôsledku čoho viedol pojednávanie, na ktorom za neprítomnosti navrhovateľa meritórne rozhodol. V žiadosti sa pritom zdôrazňovalo, že navrhovateľ trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní. Zároveň však odvolateľ prvostupňovému súdu vytýka, že nemohol rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Pokiaľ totiž podľa odvolateľa vnútroštátny súd dospel (na základe dokazovania, ktorého obsah, rozsah si bez akéhokoľvek dôvodu určil sám) k záveru, že existuje okolnosť brániaca vydať pre navrhovateľa pozitívne rozhodnutie, musí vo všeobecnosti o tom informovať účastníkov konania v spore a umožniť im, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili. Upozornil, že okresný súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise. Osobitne zdôraznil, že pokiaľ odporca nereagoval na výzvu súdu, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu, mal súd rozhodnúť o návrhu rozsudkom pre zmeškanie. Taktiež označil meritórne rozhodnutie za predčasné z dôvodu, že konajúci súd nevyčkal právoplatnosť rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, proti ktorému podáva odvolanie. Na inom mieste však odvolateľ udáva, že súd bol povinný o návrhu na prerušenie konania rozhodnúť.

Navrhovateľ (opakovane) poukázal na svoje tvrdenia o tom, že konajúceho sudcu, bolo potrebné z rozhodovania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v jeho očiach a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Zároveň je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanie práva na nestranný súd.

Vo vzťahu k vecnému posúdeniu uplatneného nároku odvolateľ vytýkal súdu prvého stupňa viacero omylov, z ktorých „príkladmo“ uviedol konštatovanie súdu, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, hoci v odvolaní prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Za významné považoval nie len skúmanie okamihu, kedy exekučný súd o vydaní poverenia rozhodol, ale i momentu, kedy poverenie súdnemu exekútorovi doručil.

Podľa navrhovateľa okresný súd v spojitosti s uplatnenou majetkovou škodou ignoroval všetky tvrdenia o jej vznik z titulu udržiavania a správy informačného systému, výdajov na administratívne spracovanie textov urgencií, publikačných výdajov spojených s vyhotovením urgencií a poštovných a telekomunikačných výdajov. V tejto časti považuje rozhodnutie súdu za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Nie je totiž podľa odvolateľa z odôvodnenia rozsudku zrejmé, akou úvahou súd dospel k jednoznačnému presvedčeniu o tom, že majetková škoda nevznikla. Nakoľko je skutkový základ danej veci jedinečný, považuje navrhovateľ za neakceptovateľný stav, keď súd svoje rozhodnutie odôvodní úplne rovnakými vetami ako v iných svojich rozhodnutiach, v rámci ktorých vystupuje identický navrhovateľ a odporca.

Odvolateľ tiež nesúhlasí s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti zapríčinil dlžník - povinný. Dlžník totiž nemôže byť zaťažený plnením náhrady nákladov tam, kde tieto vznikli z iného právneho titulu, než je výkon exekúcie pre nezaplatenie pohľadávky veriteľovi. Pravým právnym titulom v danej veci je nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Zopakoval, že nie je možné korešpondenčne predložiť účtovné doklady z dôvodov nutnosti ochrany osobných údajov, obchodného tajomstva a dôverných informácií. V konaní pred súdom však navrhovateľ hodlal prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil, predložiť dôkaz o výške majetkovej škody, súd však dokazovanie neprípustne skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo. Navyše množstvo dôkazov vzniklo po podaní žaloby, pretože aj po podaní žaloby škoda ďalej narastá. Zároveň však na inom mieste uviedol, že v konaní predložil ako dôkaz (predmetný) znalecká posudok (č. 1/2014), súd však nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s jeho obsahom.

V spojitosti s uplatnenou nemajetkovou ujmom podľa odvolateľa súd vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Rozhodnutie prvostupňového súdu preto považuje navrhovateľ za vnútorne rozporné, nakoľko súd na jednej strane zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote, pričom pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiadny objektívny udržateľný, ospravedlňujúci dôvod, na druhej strane však porušenie práva nekonštatoval a svoje rozhodnutie nevysvetlil. Namiesto toho súd analyzuje okolnosti, ktoré s vecou vôbec nesúvisia a tieto okolnosti vydal za odôvodnenie svojho rozhodnutia

Odporca ostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal k tomu oprávnený účastník konania (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v ustanovení § 212 ods. 1,2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p. rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásada kontradiktórnosti však pojmovo predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov súdneho konania je pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, avšak svojim postupom - bezdôvodnou neúčastňou na súdnom pojednávaní (ktorú situáciu procesný predpis predvída v nižšie citovaných ustanoveniach spôsobom zodpovedajúcim práve zásade kontradiktórnosti sporového konania) - sa o ich bezprostredné naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa navrhovateľ zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhovať jeho doplnenie, resp. sa k vykonanému dokazovaniu sa vyjadriť a bol by poučený (aj) o predbežnom právnom posúdení - § 118 ods. 2 O.s.p. V tejto súvislosti sú potom ďalšie tvrdenia i námietky navrhovateľa dotýkajúce sa odňatia práva konať pred súdom a porušenia zásady kontradiktórnosti bezvýznamné.

Z obsahu spisu (č.l. 73 spisu) vyplýva, že zároveň právnenému zástupcovi navrhovateľa bolo v súvislosti s (prvým) pojednávaním konaným dňa 28.11.2013 doručované i vyjadrenie odporcu vo veci samej. Tým je vyvrátená zásadná odvolacia námietka (odhliadnuc od jej vyslovene formálnej povahy, nakoľko argumentácia odporcu sa opakuje v tisíckach obdobných sporov a musí byť navrhovateľovi „chronicky“ známa) navrhovateľa o tom, že nebol oboznámený s písomným vyjadrením odporcu. Žiadna iná argumentácia v konaní odporcom predložená nebola.

Navrhovateľ dňa 24.9.2014 súdu prvého stupňa doručil návrh „na zrušenie pojednávania z dôvodu objektívneho posúdenia porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu“. Okresný súd správne vyhodnotil uplatnený dôvod odročenia ako nie dôležitý (§ 119 ods. 1 O.s.p.), ako to tiež zodpovedá ďalej rozoberaným záverom o neopodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o konaní „vylúčeného“ sudcu. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. (v spojení s § 119 O.s.p.) umožňuje súdu zväžiť dôvodnosť návrhu na odročenie pojednávania a nadväzne konať i v neprítomnosti účastníkov konania. Odlišné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k jeho obsolentnosti a zároveň k nežiadúcim prieťahom v konaní. Inými slovami, v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva konať pred súdom (bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania.

Ustanovenie § 119 ods. 2 písm. c/ O.s.p. predvída riešenie opísanej procesnej situácie (nesúhlas súdu s uplatneným dôvodom požadovaného odročenia) oznámením účastníkovi (na jeho elektronickú adresu), ako súd posúdil návrh na odročenie pojednávania. Okresný súd uvedený postup nevyužil, uvedené však nie je vadou (§ 212 ods. 3 O.s.p.), ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a nedisponuje intenzitou potrebnou pre konštatovanie relevantného porušenia práv účastníka konania.

Bezpredmetnou je námietka odvolateľa o neprípustnom konaní vylúčeného sudcu. Zodpovedá totiž doterajšiemu priebehu konania a stavu veci, že zákonná sudkyňa postupovala v intenciách stanoviska nadriadeného súdu (č.l. 53 spisu) o tom, že v posudzovanej veci nebola relevantne vznesená námietka zaujatosti.

Vzájomne protirečivou je argumentácia navrhovateľa o predčasnosti meritórneho rozhodnutia z dôvodu, že konajúci súd nevyčkal právoplatnosť rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (proti ktorému podáva odvolanie), pričom zároveň namieta, že súd bol povinný o návrhu na prerušenie

konania rozhodnúť. K obidvom (zmätočným) tvrdeniam odvolací súd poznamenáva, že v súdnej veci nebol podaný návrh na prerušenie konania, okresný súd preto (jednak) nemal o čom rozhodovať, zároveň (logicky) nemal povinnosť vyčkat' na právoplatnosť (neexistujúceho) rozhodnutia o ne/prerušení konania.

S ohľadom na uplatnené „vecné“ odvolacie námietky je potrebné zo strany odvolacieho súdu poukázať na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie jeho odvolania, osobitne v spojitosti s viazanosťou odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Je prítom zjavné, že (nepochybne aj z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní navrhovateľom na rôzne súdy) hmotnoprávne odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. Ide o púhu sumarizáciu rozličných odvolacích dôvodov reagujúcich na rôzne dôvody zamietnutia, vyslovené súdmi v obdobných sporoch vedených navrhovateľom.

Vo svetle týchto skutočností je nenáležitým tvrdenie navrhovateľa o neakceptovateľnosti takého postupu súdu, ktorý vytvára odôvodnenie rozsudku formulárovým spôsobom, nerešpektujúcim jedinečné skutkové okolnosti. Práve navrhovateľom predložené odvolanie je totiž svojou zmätočnosťou (namieta zároveň okolnosť, že súd nevykonal pojednávanie, ako aj okolnosť, že pojednávanie vykonané bolo) ako aj odôvodneniu rozsudku nekorešponujúcim obsahom (napr. zásadný nesúhlas odvolateľa s tvrdením súdu, že náklady na správu pohľadávky zapríčinil dlžník, resp. so záverom okresného súdu o dodržaní namietaných lehôt - takéto tvrdenia však súd nevyslovil) ilustráciou nesprávneho šablónovitého/typového podávania odvolaní.

Nadväzne platí, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmavať rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. Takisto je však neprípustné/nemožné konfrontovať okresný súd so skutkovými závermi, ktoré nevyslovil. Z tohto pohľadu je v úplnom rozpore so skutočným obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacia námietka, v zmysle ktorej súd síce zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote a napriek tomu, že pre túto nečinnosť nenašiel žiaden objektívne udržateľný ospravedlňujúci dôvod. Naopak, okresný súd jednoznačne pomenoval/označil dôvod zamietnutia návrhu navrhovateľa a nadväzne (hoci sa odvolací súd v celosti nemôže stotožniť s argumentáciou okresného súdu) je výlučne na ťarchu odvolateľa, že vo vzťahu k vecnej argumentácii (charakter spotrebiteľskej ochrany ako objektívny dôvod akceptovateľnosti prekročenia zákonnej lehoty + vady predloženého exekučného titulu), na ktorej okresný súd založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie, nepredložil relevantnú, resp. akúkoľvek konkrétnu protiargumentáciu.

Nenáležitou je tiež požiadavka odvolateľa, že v prípade, ak sa odporca k návrhu nevyjadril, mal súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Je výlučne vecou procesnej autonómie odporcu, či sa k podanému návrhu vyjadrí a nadväzne je vecou posúdenia listinných dôkazov konajúcim súdom, či predstavujú podklad pre pozitívne rozhodnutie o uplatnenom nároku. Samotné nevyjadrenie sa odporcu (odhliadnuc od okolnosti, že v súdnej veci sa odporca vyjadril) nepochybne bez ďalšieho neznamená povinnosť súdu rozhodnúť pre zmeškanie.

Neopodstatnenými sú tvrdenia odvolateľa, že z odôvodnenia nie je poznateľné, či išlo o listiny (ktorými bolo vykonané dokazovanie) založené v exekučnom spise. Zo zápisnice o pojednávaní je nepochybné, že dokazovanie bolo vykonané výlučne oboznámením obsahu exekučného spisu 17Er/3568/2008, ktorý dôkaz výslovne (č.l. 2 spisu) požadoval navrhovateľ. Inú skutočnosť nie je možné vyvodiť ani z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (č.l. 128 spisu). Z uvedeného vyplýva, že zásadný dôkaz, na základe ktorého súd dospel k svojmu záveru je exekučný spis, ktorého pripojenie a oboznámenie žiadal samotný navrhovateľ a súd teda rozhodol na základe skutkového stavu zisteného vykonaním dokazovania, iniciovaného práve navrhovateľom.

Pokiaľ navrhovateľ nadväzne v odvolaní uvádza, že „v odôvodnení prezentované časové úseky nenasvedčujú“ konštatovaniu okresného súdu o dodržaní namietaných lehôt, predovšetkým napadnuté rozhodnutie takýto záver neobsahuje, zároveň bez bližšej konkretizácie o ktoré časové úseky sa má jednať, ide o nepreskúmateľnú námietku. Odvolací súd nie je povinný, ani oprávnený (§ 205 O.s.p.) vyhľadávať za účastníka z úradnej moci okolnosti, v ktorých by mala spočívať nesprávnosť rozhodnutia súdu I. stupňa. Napokon, okresným súdom prezentované relevantné časové údaje v plnej miere korešponujú reáliám vyplývajúcim z pripojeného exekučného spisu.

Nemožno z pohľadu odvolacieho súdu tiež nepoznamenať, že formulovanie odvolacích dôvodov „príkladmo“ je z pohľadu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu ojedinelým zjavom, predovšetkým s ohľadom na zastúpenie navrhovateľa advokátom, t.j. osobou znalou práva.

Za danej situácie, kedy nebol navrhovateľom preukázaný ani prvý z kumulatívnych predpokladov zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, sú z hľadiska procesnej ekonómie ďalšie námietky odvolateľa smerujúce proti záverom okresného súdu o ostatných podmienkach dotknutého zodpovednostného vzťahu bezpredmetné. Opodstatneným je nadväzne z tohto pohľadu i zamietnutie návrhu na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom (týkajúcim sa vzniku škody), naopak danej procesnej situácii nezodpovedajúcou je námietka o údajnom nedostatočnom vykonaní dokazovania (predmetným) znaleckým posudkom.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené (v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. je krajský súd viazaný konkrétnymi dôvodmi odvolania) a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a fakticky mu ani žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e** .